

Αβώριος Λόγος

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

ΔΕΛΦΩΝ - ΜΙΑΟΥΛΗ • ΤΗΛ. 2310-828989

ΕΤΟΣ Β΄

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2010 - ΜΑΡΤΙΟΣ 2010 • ΤΕΥΧΟΣ 7

Έχουμε εισέλθει στην περίοδο του Τριωδίου, την κατ' εξοχήν επένθιμη περίοδο της Εκκλησίας μας, και σε λίγες ημέρες αρχίζει η Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Η κατανυκτική αυτή περίοδος μπορεί να θεωρηθεί ως τα Άγια των Αγίων του εκκλησιαστικού έτους. Οι πιστοί καλούμαστε να ανασυντάξουμε τις πνευματικές μας δυνάμεις, για να αξιωθούμε να προσκυνήσουμε τα Πάθη, την Ταφή και την τριήμερο Ανάσταση του Κυρίου.

Η περίοδος του Τριωδίου, που αρχίζει την Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου και τελειώνει το Μεγάλο Σάββατο, είναι πάντοτε κινητή και εξαρτάται από την ημερομηνία του Πάσχα. Η Εκκλησία μας όρισε με την Α' Οικουμενική Σύνοδο το 325 μ.Χ. στη Νίκαια της Βιθυνίας να εορτάζεται το Πάσχα την πρώτη Κυριακή μετά την πανσέληνο της εαρινής ισημερίας. (Ισημερία λέγεται το χρονικό σημείο του ενιαύσιου κύκλου, δηλ. του κύκλου των 365 ημερών, που η ημέρα είναι ίση με τη νύκτα. Ισημερίες έχουμε δύο: μία την Άνοιξη-εαρινή ισημερία- και μία το Φθινόπωρο - φθινοπωρινή ισημερία. Η πρώτη συμβαίνει στις 21 Μαρτίου και η δεύτερη στις 23 Σεπτεμβρίου).

Αυτό το έντονο πνευματικό κλίμα των ημερών καλούμαστε όλοι να το μετατρέψουμε σε προσωπικό μας βίωμα. Δεν αρκεί να περάσουμε το κατώφλι της εκκλησίας, για να προσευχηθούμε και βγαίνοντας να επιστρέψουμε σε μια απaráλλακτη ρουτίνα. Ο Χριστιανός καλείται να πενθήσει για το σταυρωμένο από τα πάθη εαυτού του, ελπίζοντας στην προσωπική του ανάσταση με τη δύναμη της μετάνοιας.

Έχει συνδυνασθεί η ευλογημένη αυτή περίοδος με τη νηστεία. Νηστεία ονομάζεται η εκούσια αποχή από τροφή. Αποτελεί μακραιώνη παράδοση της Εκκλησίας. Τις Κυριακές που προηγούνται της Μεγ. Σαρακοστής μάς προετοιμάζει σταδιακά για τη νηστεία. Την Κυριακή της Απόκριω σταματάει η κρεοφαγία. Η Κυριακή της Τυρινής εί-

ναι η τελευταία που τρώμε γαλακτοκομικά. Ένας από τους ύμνους της Καθαρής Δευτέρας μας προτρέπει: «*Ας νηστέψουμε νηστεία δεκτή και αρεστή στον Θεό*».

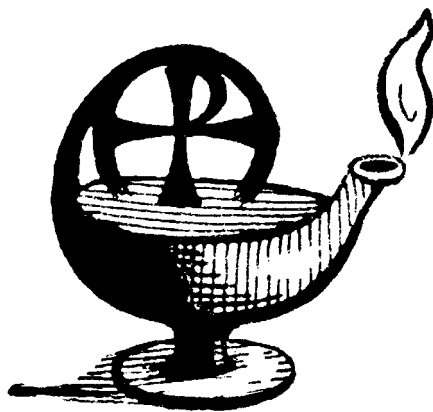
Η πιο αρχαία νηστεία είναι αυτή προ του Πάσχα, η οποία έχει την αρχή της στους αποστολικούς χρόνους. Προτύπωση όμως της νηστείας έχουμε και

στην Παλαιά Διαθήκη και συγκεκριμένα στους πρωτοπλάστους, που τους απαγόρευσε ο Θεός να φάνε από το δένδρο της γνώσεως του καλού και του κακού. Η απαγόρευση αυτή του να φάνε από έναν καρπό του δένδρου χαρακτηρίζεται από τους Πατέρες νηστεία. Έτσι κατά τη νηστεία της Μεγάλης Τεσσαρακοστής ο πιστός προετοιμάζεται να πλησιάσει το Θεό. Η νηστεία δεν είναι αυτοσκοπός αλλά μέσο, για να πλησιάσουμε το Θεό.

Όσοι εμποδίζονται από λόγους υγείας πρέπει να πάρουν ευλογία από τον πνευματικό: ο ορθόδοξος πιστός είναι παθοκτόνος και όχι σωματοκτόνος. Όσοι όμως δεν εμποδίζονται από λόγους υγείας και εφόσον θέλουν (διότι ποιος μπορεί να στερήσει από τον άνθρωπο την θεόδοτη ελευθερία του;) θα στερηθούν λαχταριστά εδέσματα για λίγο καιρό. Όχι απλώς για να αποτοξινωθούν από το κρέας. Ούτε για να κά-

νουν δίαιτα. Μήτε λόγω χορτοφαγικών προτιμήσεων.

Για την αγάπη του Θεού γίνεται κατ αρχάς η νηστεία. Όχι για να μας δουν οι άνθρωποι. Ο Χριστός προτρέπει, όταν νηστεύουμε, να μην επιδιώκουμε επαίνους και ανθρώπινες επιβραβεύσεις, όπως έκαναν οι σύγχρονοί του υποκριτές, που

έμεναν σκυθρωποί και άνιφτοι, για να εμφανίζονται ως μεγάλοι νηστευτές στους άλλους. Αντίθετα μας παραγγέλλει να κάνουμε τα αντίθετα, αυτά που δεν θα φανερώσουν στους άλλους τον κρυφό αγώνα μας και

θα μας εξασκήσουν στην ταπεινώση.

Ο δεύτερος λόγος της νηστείας είναι η άσκηση και η εγκράτεια. Δεν ασκούνται μόνο οι μοναχοί ή οι αναχωρητές στον αγώνα εναντίον των παθών. Με την καθοδήγηση του πνευματικού του ο κάθε Χριστιανός δίνει το δικό του αγώνα κατά της αμαρτίας. Είναι ένα παι-

δαγωγικό μέσο η νηστεία, που οδηγεί στο σκοπό: την κάθαρσή μας από τους ρύπους της αμαρτίας. Η Εκκλησία μας, χωρίς να θεωρεί μολυσμένη καμία τροφή, διακρίνει τις τροφές σε περισσότερο και ολιγότερο βοηθητικές στην εγκράτεια και κατά καιρούς άλλες επιτρέπει και άλλες απαγορεύει.

Η πρώτη εντολή που έδωσε ο Θεός, όπως είπαμε, στον άνθρωπο είχε να κάνει με τη νηστεία. Του σύστησε να μη φάει από τον «απαγορευμένο καρπό». Η απαγόρευση αφορούσε την αμαρτία. Τα πάντα μπορεί ο άνθρωπος να απολαύσει στη ζωή του και να χαρεί την παρουσία του Θεού. Υπάρχουν όμως συμπεριφορές, νοοτροπίες, στάσεις ζωής που τον κάνουν να λαθεύει στο στόχο του και να ξεμακραίνει από το Θεό.

Η υμνολογία μας εξηγεί ποια είναι η αληθινή νηστεία και πώς συνδέεται η αποχή από τις τροφές με την αποξένωσή μας από την αμαρτία: «Αληθινή νηστεία είναι η αποξένωση από κάθε κακό, η χαλιναγώγηση της γλώσσας, η αποχή από το θυμό, ο χωρισμός από τις κακές επιθυμίες, την κατάκριση, το ψέμα και

την επιορκία. Η έλλειψη όλων αυτών είναι νηστεία αληθινή και αρεστή στο Θεό».

Ο τρίτος λόγος είναι η υπακοή προς την Εκκλησία. Δε νηστεύει ο καθένας όποτε και όπως θέλει. Ούτε είναι σωστό να καταφεύγουμε στα υποκατάστατα νηστίσιμα τυριά, πίτσες κ.ο.κ. Η νηστεία έχει την έννοια της στέρισης και όχι της καλοπέρασης. Μακριά από την όλη ζωή της Εκκλησίας κάθε νηστεία και κάθε άσκηση ξοδεύεται άδικα. Ατομική σωτηρία δεν υπάρχει. «Έξω από την Εκκλησία δεν υπάρχει σωτηρία» (Τερτυλλιανός). Στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο οι Άγιοι Πατέρες θέσπισαν την 40ήμερη αυτή νηστεία κατά μίμηση της 40ήμερης νηστείας του Κυρίου στην έρημο, ώστε προετοιμασμένοι με προσευχές και ελεημοσύνες, με νηστείες και αγρυπνίες, με δάκρυα και εξομολόγηση και καθαρή συνείδηση να εορτάσουμε τις άγιες ημέρες των Παθών και της Αναστάσεως του Κυρίου μας.

Οι Πατέρες τη συνδυάζουν τέλος με την ελεημοσύνη. Είναι, λένε, «ο αποδεκατισμός του έτους». Καθώς οι ημέρες της αυστηρής νηστείας είναι τρια-

νταέξι και μισή ημέρα, το διάστημα αυτό είναι το ένα δέκατο της χρονιάς. Η λιτή δίαιτα του πιστού αυτό το διάστημα τον βοηθάει να αποφύγει περιττά έξοδα και να τα διαθέσει στους εμπερίστατους αδελφούς.

Γενικά η αληθινή νηστεία είναι μια από τις πολλές ευκαιρίες πνευματικής προετοιμασίας για τον εορτασμό της κοσμοσωτήριας Σταύρωσης και τη μετοχή μας στην πανευφρόσυνη Ανάσταση του Χριστού. Εξάλλου η Εκκλησία εντείνει τη λειτουργική της ζωή σε αυτό το διάστημα εμπλουτίζοντάς

την με περισσότερες ακολουθίες. Η Θ. Λειτουργία του Μεγ. Βασιλείου κάθε Κυριακή, η Προηγιασμένη Θ. Λειτουργία κάθε Τετάρτη και Παρασκευή, οι Κατανυκτικοί Εσπερινοί, οι Χαιρετισμοί κάθε Παρασκευή και ο Ακάθιστος Ύμνος, το Μεγάλο Απόδειπνο και ο Μεγάλος Κανόνας ενισχύουν τους πιστούς στον πνευματικό τους αγώνα.

Ο ιερός υμνωδός γράφει: «Το

στάδιο των αρετών έχει ανοίξει. Όσοι θέλετε να αθληθείτε μπειτε, αναλαμβάνοντας τον καλόν αγώνα της νηστείας. Γιατί όσοι αθλούνται σύμφωνα με τους κανόνες δίκαια στεφανώνονται. Κι αφού πάρουμε την πανοπλία του Σταυρού, ας πολεμήσουμε ενάντια στον εχθρό, έχοντας ως άρρηκτο τείχος την πίστη, ως θώρακα την προσευχή και ως περικεφαλαία την ελεημοσύνη. Αντί για μαχαίρι, τη νηστεία, που κόβει κάθε κακία από την καρδιά. Οποιος κάνει αυτά παίρνει το αληθινό στεφάνι από το βασιλιά όλων, το Χριστό,

την ημέρα της Κρίσεως».

Λέει ο Μέγας Βασίλειος για τις 5 εβδομάδες της Μ. Τεσσαρακοστής:

«Άς γίνει ή νηστεία ανάπαυση από τους συνεχείς κόπους στους υπηρέτες πού υπηρετούν καθ' όλο τὸ ἔτος. Ανάπαυσε τὸν μάγειρά σου, δῶσε ἄδεια στὸν τραπεζοκόμο, σταμάτησε τὸ χέρι τοῦ κεραστῆ, ἄς σταματήσῃ κάποτε

καὶ ὁ παρασκευαστὴς τῶν ποικίλων γλυκισμάτων. Ἄς ἡσυχάσει κάποτε καὶ τὸ σπίτι ἀπὸ τοὺς μύριους θορύβους καὶ ἀπὸ τὸν καπνὸ καὶ τὴν τσίκνα καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἀνεβοκατεβαίνουν καὶ ποὺ ὑπηρετοῦν σὰν ἀμείλικτη κυρία τὴν κοιλιά. Πάντως κάποτε καὶ οἱ φοροεισπράκτορες ἐπιτρέπουν γιὰ λίγο στοὺς ὑποχειρίους τοὺς νὰ ζήσουν ἐλεύθερα. Ἄς δώσει κάποια ἀνάπαυλα καὶ ἡ κοιλιά στὸ στόμα, ἄς κάμει γιὰ μᾶς πενθήμερες ἀνακωχές, αὐτὴ ποὺ πάντοτε ἀπαιτεῖ καὶ οὐδέποτε σταματᾷ, αὐτὴ ποὺ σήμερα παίρνει καὶ αὔριο λησμονεῖ. Ὅταν χορτάσει, φιλοσοφεῖ περὶ ἐγκρατείας, ὅταν ἀδειάσει λησμονεῖ τίς φιλοσοφικὲς δοξασίες...».

Και συνεχίζει για την κοινωνική σημασία της νηστείας. « Η νηστεία εἶναι ἡ εὐπρέπεια τῆς πό-

λεως, ἡ σταθερότητα τῆς ἀγορᾶς, ἡ εἰρήνη τῶν σπιτιῶν, ἡ σωτηρία τῶν ὑπαρχόντων. Θέλεις νὰ δεῖς τὴν μεγαλοπρέπειά της; Σύγκρινε, παρακαλῶ, τὴν σημερινὴ ἔσπερα μὲ τὴν αὔριο καὶ θὰ δεῖς νὰ μεταπίπτει ἡ πόλη ἀπὸ τὴν ταραχὴ καὶ τὴ ζάλη σὲ βαθειὰ γαλήνη. Εὐχομαὶ δὲ ἡ σημερινὴ νὰ μοιάζει μὲ τὴν αὐριανὴ κατὰ τὴν σεμνότητα καὶ ἡ αὐριανὴ νὰ μὴν ὑπολείπεται σὲ φαιδρότητα ἀπὸ τὴ σημερινή. Ὁ δὲ Κύριος, ποὺ μᾶς ὁδήγησε σ' αὐτὴ τὴν περίοδο τοῦ χρόνου, εἶθε νὰ μᾶς χαρίσει, κατὰ κάποιο τρόπο σὰν ἀγωνιστές, ἀφοῦ ἐπιδείξουμε στοὺς προκαταρκτικοὺς ἀγῶνες τὴν στερεότητα καὶ τὴ δύναμη τῆς καρτερίας, νὰ φθάσουμε καὶ στὴν κυρία ἡμέρα τῶν στεφάνων· τῶρα μὲν τῆς ἀναμνήσεως τοῦ πάθους τοῦ Σωτῆρος, στὸν μέλλοντα δὲ αἰῶνα, τῆς ἀνταποδόσεως

αὐτῶν ποὺ ἔχουμε ἐμεῖς ζήσει κατὰ τὴ δίκαιη κρίση αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, διότι σ' Αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα στοὺς αἰῶνες. Ἀμήν».

Καλή και
ευλογημένη
Τεσσαρακοστή!

